

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS MASEI • MAAMAR 5

ביאור על זה

« Explication de ceci »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/masei/5/

1 ביאור על זה

Explication à ce sujet

2 הנה גבי המסעות כתיב ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביו כו'. וצ"ל ענין המסעות שהיו עד מתן תורה שלא היה עדיין הארון.

Or, au sujet des étapes, il est écrit : « Et lorsque l'Arche partait, Moché disait : "Lève-toi, Havaya, et que Tes ennemis soient dispersés" », etc. Il faut comprendre la question des étapes qui eurent lieu jusqu'au don de la Torah, alors que l'Arche n'existait pas encore.

אך הענין כי המסעות הראשונות היו במדבר הקרוב לישוב ולכן היו יכולים להכניעו משה רבינו ע"ה [עליו השלום] וישראל בעצמם

L'explication est la suivante : les premières étapes se déroulèrent dans le désert, près des lieux habités ; Moché, notre maître, que la paix soit sur lui, et Israël pouvaient donc le soumettre eux-mêmes,

הגם שלא היה עדיין הארון עמהם משא"כ המסעות שאח"כ בתוך המדבר הרחוק מישוב היה צריך כדי להכניעו גם לארון דייקא וזהו ויהי בנסוע הארון כו'.

bien que l'Arche ne fût pas encore avec eux. En revanche, pour les étapes qui suivirent, au cœur du désert, loin des lieux habités, il fallait, pour le soumettre, l'Arche elle-même également. C'est là le sens de : « Et lorsque l'Arche partait », etc.

3 וכן הענין ג"כ למעלה כי הנה נוגה היא הממוצע בין הקדושה ובין קליפות הטמאות כי היא כלולה מטוב ורע

Il en va de même dans le domaine spirituel. Car Nogah («éclat») est l'intermédiaire entre la sainteté et les kelipot impures (écorces), puisqu'elle est composée de bien et de mal.

והוא מ"ש במרכבת יחזקאל רוח סערה וענן גדול ואש מתלקחת ונוגה לו סביב שאחר ק"נ [קליפת נוגה] מתחיל השתלשלות שלש קליפות הנ"ל שע"י ק"נ [קליפת נוגה] נמשך להם יניקה מהקדושה.

C'est ce qui est écrit dans la vision du Char d'Ye'hezkel : « un vent de tempête, un grand nuage et un feu flamboyant, et un éclat (Nogah) autour de lui ». Car après kelipat Nogah commence l'enchaînement descendant (hichtalchelout) des trois kelipot mentionnées plus haut, qui reçoivent leur nourriture de la sainteté par l'intermédiaire de kelipat Nogah.

ולכן לא כולם שוים שהקרוב לנוגה יותר אין הרע בו בתוקף כ"כ [כל כך] כמו בהרחוק מנוגה

Elles ne sont donc pas toutes égales : dans celle qui est plus proche de Nogah, le mal n'est pas aussi puissant que dans celle qui en est éloignée.

(ו"ש [וזהו שכתוב] גבי עמלק ואחריתו עדי אובד וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] בד"ה חייב אינש לבסומי בפורי' [בפורים] ע"ש וזהו דלפעמים אמר שטן ופנינה לש"ש [לשם שמים] נתכוונו ובמ"א אמרו נתן עיניו במקדש ראשון כו' וכמ"ש במ"א).

(C'est [le sens de] ce qui est écrit au sujet d'Amalek : « et sa fin sera de périr à jamais », comme cela a été expliqué dans le discours commençant par « Une personne est tenue de s'enivrer à Pourim » ; voir là-bas. C'est pourquoi il a parfois été dit : « Le Satan et Penina ont agi pour la gloire du Ciel », tandis qu'ailleurs il a été dit : « Il porta ses regards sur le Premier Temple », etc., comme cela est expliqué ailleurs.)

ולכן אותן המסעות שהיו במדבר הסמוך לישוב היינו התחלת השתלשלות קליפות הטמאות הקרובים עדיין לנוגה ע"כ היו יכולים ס"ר נש"י [נשמות ישראל] ומשה ואהרן להכניעם גם קודם מ"ת [מתן תורה] ע"י שבעה מצות שנצטוו במרה שמירת שבת וכבוד אב

C'est pourquoi les étapes de voyage qui se déroulèrent dans le désert jouxtant les lieux habités — c'est-à-dire au début de l'enchaînement descendant des kelipot impures, encore proches de Nogah — purent être maîtrisées par les six cent mille âmes d'Israël, par Moché et par Aharon, même avant le Don de la Torah, grâce aux sept mitsvot qui leur furent ordonnées à Mara, à savoir le respect du Chabbat et l'honneur dû au père

ואם וכמו שנא' [שנאמר] בהם בדברות האחרונות כאשר צוך ה' אלקיך ופירש"י [ופירש רש"י] דכאשר צוך היינו במרה.

et à la mère, comme il est dit à leur sujet dans la seconde [version des] Commandements : « comme Havaya, ton D.ieu, te l'a commandé » ; et Rachi explique que « comme Il te l'a commandé » fait référence à Mara.

אבל המסעות שנסעו אח"כ בתוך המדבר הרחוק מיישוב ששם מדור הקליפות הרחוקים מנוגה שהם תוקף הרע היה צריך כדי להכניעם ע"י בנסוע הארון ויאמר משה כו'.

Mais pour les étapes de voyage qu'ils effectuèrent ensuite, au cœur du désert, loin des lieux habités, où résident les kelipot éloignées de Nogah — qui représentent la pleine puissance du mal —, il fallait, pour les maîtriser, que cela se fasse par « Lorsque l'Arche se mettait en marche, Moché disait », etc.

וכל עיקר הכוונה בענין המסעות במדבר הוא להכניע אותו לפי שהוא מקור הקליפות לעומת בחי ירושלים בקדושה

Or, le but essentiel des étapes de voyage dans le désert est de le maîtriser, car il est la source des kelipot, à l'opposé du niveau de Jérusalem dans la sainteté.

[ועיין בזהר תרומה קנ"ז א' תצוה קפ"ד א' ב' ובע"ח [ובעץ חיים] שער הארת המוחין זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] פ"ה)

(Et voyez le Zohar, Terouma, 157a ; Tetsavé, 184a et b ; et Etz Chaim, Cha'ar He'arat HaMo'hin de Zeir Anpin et Noukva, chapitre 5.)

והוא סימן לדורות שעייז יוכל כל אחד מישראל לעבוד את ה' ולהכניע גופו באתכפא או אתהפכא שזהו עיקר העבודה כו'.

Et cela constitue un signe pour les générations : grâce à cela, chaque membre d'Israël peut servir D.ieu et soumettre son corps, par l'itkafia (soumission) ou l'ithap'ha (transformation), ce qui constitue l'essence du service, etc.

והנה מ"ב מסעות הם כנגד שם מ"ב תיבות דאנא בכח גדולת כו' שהוא שבעה מדות עליונות חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] ומלכות וכל אחת מהן כלולה משה בחי חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] לבד

Or, les quarante-deux voyages correspondent au Nom de quarante-deux mots de « Ana bekoach gedulas », etc. Celui-ci correspond aux sept attributs supérieurs (midot) : 'Hessed, Guevoura, Tiferet, Netsa'h, Hod, Yessod et Mal'hout ; chacun d'eux est composé de six aspects seulement : 'Hessed, Guevoura, Tiferet, Netsa'h, Hod et Yessod.

לכן הוא שבעה פסוקים וכל פסוק יש בו רק ששה תיבות שבחי השביעית שבכל מדה אינה

C'est pourquoi il y a sept versets et que chaque verset ne compte que six mots, car le septième aspect de chaque attribut n'est pas

בשבון דשם מ"ב וצ"ל מפני מה בספירת העומר הם מ"ט ימים דהיינו שכל מדה משבעה מדות עליונות כלולה משבעה שסופרין ג"כ בחי מלכות שבכל מדה.

compris dans le décompte du Nom de quarante-deux. Il faut comprendre pourquoi, lors du décompte de l'Omer, il y a quarante-neuf jours, c'est-à-dire que chacun des sept attributs supérieurs se compose de sept aspects, puisque nous comptons également l'aspect de Mal'hout au sein de chaque attribut.

4 והענין כי הנה בחי' מלכות הוא הממוצע מלכות דאצילות נעשה עתיק לבריאה ומלכות דבריאה עתיק ליצירה כו' ומלכות דא"ס עתיק לאצילות שבחי' מלכות לבד שבעליון יורדת להיות עתיק ומקור לתחתון.

L'explication est que le niveau de Mal'hout est l'intermédiaire : Mal'hout d'Atsilout devient Atik (« l'Ancien ») pour Béria, et Mal'hout de Béria devient Atik pour Yetsira, etc. ; Mal'hout de l'Ein Sof devient Atik pour Atsilout. Car seul le niveau de Mal'hout du niveau supérieur descend pour devenir Atik et la source du niveau inférieur.

5 והנה שם מ"ב הוא בחי' עליות מלמטה למעלה שלכן בפי שמע יש בה מ"ב תיבות מואהבת עד ובשעריך.

Or, le Nom de quarante-deux est le niveau des élévations d'en bas vers le haut. C'est pourquoi la section du Chéma compte quarante-deux mots, de « Et tu aimeras » jusqu'à « et à tes portes ».

ולכאורה אינו מובן דהא פי' שמע הוא חסד ואהבת ושם מ"ב הוא גבורה אלא מפני שאהבה דפי' שמע נאמר בכל מאדך בלי גבול הכלי והוא בחי' העלאה והיינו ע"י שם מ"ב.

À première vue, cela n'est pas compréhensible : la section du Chéma relève de 'Hessed et dit « Et tu aimeras », tandis que le Nom de quarante-deux relève de Guevoura. Mais [c'est] parce qu'au sujet de l'amour de la section du Chéma, il est dit : « de toute ta force » (me'odekha), sans limite imposée par le réceptacle ; or, cela est le niveau de l'élévation, qui s'accomplit par le Nom de quarante-deux.

משא"כ בפי' והיה אם שמוע שלא נאמר בכל מאדך והוא בחי' המשכה הוא שם ע"ב [שם ע"ב] וכמ"ש במ"א.

En revanche, dans la section « Et il arrivera, si vous écoutez », où il n'est pas dit « de toute ta force », et qui relève du niveau de l'effusion, il s'agit du Nom de soixante-douze, comme il est expliqué ailleurs.

6 ולפיכך השבעה מדות דשם מ"ב כלולים כ"א רק מששה בחי' שהם בחי' העצמיות של כל מדה והם המתעלים משא"כ הבחינה שביעית שבכל מדה שהוא ענין גילוי המדה כו'

C'est pourquoi les sept attributs du Nom de quarante-deux sont chacun composés de six aspects seulement, qui sont l'aspect essentiel de chaque attribut et qui sont ceux qui s'élèvent ; en revanche, le septième aspect de chaque attribut concerne la révélation de l'attribut, etc.

והיינו לפי שהעליות הוא באור א"ס ב"ה שהוא סתימו דכל סתימין שתהיינה הזי מדות בטלים בו ית' דלאו מכל אינון מדות איהו כלל כמ"ש לך ה' הגדולה כו'

Cela tient au fait que les élévations ont lieu dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est « le plus caché de tout ce qui est caché », si bien que les sept attributs s'annulent en Lui, béni soit-Il, car « Il n'est aucun de ces attributs », ainsi qu'il est écrit : « À Toi, Havaya, la grandeur », etc.

והוא הפך מבחי' גילוי המדה שהוא בחי' יש כו' (ואפשר דלכן שם מ"ב הוא ג"כ בהויות דע"ב [דשם ע"ב] ס"ג [שם ס"ג] מ"ה [שם מ"ה] משא"כ בשם ב"ן [שם ב"ן] אין בו בחי' מ"ב כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער כסה"כ [כסא הכבוד] ספ"ז ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] שער הקדישים פ"א

Cela est à l'opposé du niveau de la révélation de l'attribut, qui est le niveau de l'existence distincte (yech), etc. (Et c'est peut-être pour cette raison que le Nom de quarante-deux se trouve également dans les Havayot de Av, Sag et Mah, tandis que le Nom de Ban ne comporte pas d'aspect de quarante-deux, comme il est écrit dans Etz Chaim, Sha'ar Kisei HaKavod (la Porte du Trône de Gloire), fin du chapitre 7, et dans Pri Etz Chaim, Sha'ar HaKaddishim, chapitre 1 :

כי שם מ"ב הוא בחינות עליות וזהו הפך שם ב"ן [שם ב"ן] שהוא בחי' מלי להיות גילוי כו'. ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] ש"ו [שער ו'] פ"ד בענין ראשו כתם פ"ז [פרק ז'] מ"ה [שם מ"ה] מ"ב כו' ועיין במק"מ [במקדש מלך] פ' שמות)

car le Nom de quarante-deux est le niveau des élévations, à l'opposé du Nom de Ban, qui est le niveau de Mal'hout, dont la fonction est la révélation, etc. Voir aussi Pri Etz Chaim, Sha'ar 6, chapitre 4, à propos de « Sa tête est comme l'or fin (kesem paz) » : paz (87) correspond à Mah (45) [et à] quarante-deux, etc. Voir aussi le Mikdash Melech, Parshas Shemos.)

(בדף ח') גבי עטרת פז. ועמ"ש בענין קי"ס [קריעת ים סוף] סד"ה הים ראה וינוס ההרים רקדו כו' ע"ש.

(au folio 8), à propos d'« une couronne d'or fin (paz) ». Voir aussi ce qui est écrit au sujet de la fente de la mer des Joncs, à la fin du discours commençant par « La mer vit et s'enfuit ; les montagnes bondirent », etc. Voir là-bas.

אבל ספירת העומר הוא בחי' המשכות היום יום א' כו' יום לשון הארה וגילוי שנמשך מאצילות לבריאה ומבריאה ליצירה ומיצירה לעשיה עד שנמשך בנפש האדם

Mais le décompte du Omer correspond à des prolongements vers le bas : « Aujourd'hui, c'est le premier jour », etc. Le mot « jour » désigne une illumination et une révélation, qui se prolongent du Monde d'Atsilout vers Béria, de Béria vers Yetsira et de Yetsira vers Assiya, jusqu'à parvenir dans l'âme de l'homme.

ולכן בכל מדה סופרין ז' בחינות שהרי העיקר בזה הוא להיות גילוי והמשכה למטה שזהו בחי' השביעית שבכל מדה גילוי המדה (וגם עומר שעורים הוא שם ב"ן [שם ב"ן]).

C'est pourquoi, pour chaque attribut, on compte sept aspects, car l'essentiel ici est qu'il y ait révélation et prolongement vers le bas ; cela correspond au septième aspect de chaque attribut, la révélation de l'attribut. (De plus, l'omer d'orge relève du Nom de Ban.)

ומהיכן מתחילים לספור מיום ראשון של פסח והוא עצמו אינו מהמספר כי הוא מקור שממנו ממשיכים האורות שהוא ענין הספירה היום יום כנ"ל

Et d'où commence-t-on le décompte ? Du premier jour de Pessa'h ; pourtant, ce jour lui-même ne fait pas partie du décompte, car il est la source d'où se prolongent les lumières — ce qui constitue le décompte, « Aujourd'hui, c'est le jour... », comme indiqué plus haut.

כי ביום א' דפסח כתיב ובני ישראל יוצאים ביד רמה פי' שהוא בבחינת רוממות למעלה מהחכמה.

Car, au sujet du premier jour de Pessa'h, il est écrit : « Et les enfants d'Israël sortaient la main levée (beyad ramah) » ; cela signifie qu'il s'agit du niveau de l'élévation (romemout), au-dessus de 'Hokhma (sagesse).

וזוהו וספרתם לכם ממחרת השבת פי' מבחינה שלמעלה מהשבת ששבת הוא מוחין דאבא ויד רמה הוא בחינה שלמעלה מזה, ומבחינה זו תספרו מ"ט יום להיות בכל מדה ז' בחינות דוקא.

Et c'est là le sens de « Vous compterez pour vous à partir du lendemain du Chabbat » : c'est-à-dire à partir d'un niveau supérieur au Chabbat. Car le Chabbat relève des mo'hin d'Abba, et « la main levée » est un niveau supérieur à cela ; c'est à partir de ce niveau que vous compterez quarante-neuf jours, afin que chaque attribut comporte précisément sept aspects.

(ועיין לעיל בד"ה לבאר ענין המסעות נתבאר ענין שם מ"ב דמסעות שהם ו' מדות כל אחד כלול מו', והוא אינו כמש"כ [כמה שכתוב] שהם ז' מדות כ"א [כל אחד / כל אחת] כלול מששה.

(Voir plus haut, dans le discours qui commence par « Pour expliquer le sens des étapes », où il est expliqué que le Nom de quarante-deux des étapes consiste en six attributs, chacun composé de sept ; cela diffère de ce qui est écrit [ici], à savoir qu'il s'agit de sept attributs, chacun composé de six.)

ויש לומר עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הקדישים רפ"ב וז"ל [זוה לשוננו] כי שם מ"ב של כוונת הקדיש אינו שם מ"ב הנודע אצלנו שהוא אנא בכח רק שם מ"ב דהויות כו'

On peut expliquer cela d'après ce qui est écrit dans le Pri Etz Chaim, Sha'ar HaKaddishim, au début du chapitre 2, en ces termes : « Car le Nom de quarante-deux de l'intention du Kaddish n'est pas le Nom de quarante-deux qui nous est connu, à savoir Ana Bekoach, mais le Nom de quarante-deux des Havayot », etc.

ועי"ש דמ"ב דהויות היינו ג' ידות יד הגדולה יד החזקה יד הרמה אשר כל יד הוא ב' פעמים ז'. נמצא מ"ב דהויות היינו ו' בחינות כל אחד כלולה מז'.

Voyez-y que les quarante-deux des Havayot sont les trois mains : la grande main, la main puissante et la main levée ; chaque main vaut deux fois sept. Il s'ensuit que les quarante-deux des Havayot correspondent à six aspects, chacun composé de sept.

והיינו מה שפ"י שם בענין שם מ"ב. וענין ג' ידות אלו מבואר במ"א בדרוש פורים גבי כי יד על כס כו'. ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ נשא את כו' ע"ש.

C'est ce qui est expliqué là au sujet du Nom de quarante-deux. Le sens de ces trois mains est expliqué ailleurs, dans le discours de Pourim sur « Car une main est sur le trône », etc. Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset « Fais le dénombrement » (Naso es), etc. Voyez-y.

ומה שפ"י כאן בענין שם מ"ב זהו אנא בכח כו'. ועי"ן עוד מענין שם מ"ב בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי כוונת פ' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] שבה שם מ"ב מבואר דשם מ"ב הוא בראש ז"א בכח"ב [בכתר חכמה בינה] כו'. ועי"ן בזהר פ' תרומה)

En revanche, le Nom de quarante-deux dont il est question ici désigne Ana Bekoach, etc. Voyez encore ce qui concerne le Nom de quarante-deux dans le Pri Etz Chaim, à propos de l'intention de la première section du Chema, où figure le Nom de quarante-deux ; il y est expliqué que le Nom de quarante-deux se trouve dans la tête de Zeir Anpin, dans Kéter, 'Hokhma et Bina, etc. Voyez aussi le Zohar, paracha Terouma.)

(דקל"ב ע"ב) שמא דמ"ב אתוון רזא דיליה אבהן דקא מתעטרן בעלמא עילאה כו' עד דעתעטרא באין סוף ועמ"ש ע"ז בפרדס שער שלשים פ"ז [פרק ז'].

(132b) : « Le Nom de quarante-deux lettres : son secret, ce sont les Patriarches, qui sont couronnés dans le monde supérieur », etc., jusqu'à « qu'il est couronné dans l'Infini (Ein Sof) ». Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le Pardes, Sha'ar 30, chapitre 7.

ועיין עוד בזהר פ' אחרי (דע"ח א') וברע"מ [וברע"א מהימנא] פרשת בהר (דק"ח ע"ב) ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] ר"פ תצא ובפ' בראשית (דף ד' ע"א).

Voir encore le Zohar, Paracha Acharei (78a), le Raaya Mehemna, Paracha Behar (108b), le Ramaz au début de la Paracha Teitzei, ainsi que sur la Paracha Bereishis (folio 4a).

והנה המסעות היה בכל אחד מהם חנייה אחר כך והוא המשכות האור למטה להכניע הקליפות

Or, après chacun des voyages, il y avait un campement ; celui-ci consistait à faire descendre la lumière en bas afin de soumettre les kelipot.

אך כדי שיהיה ההמשכה ממקום עליון מאד שעייז יוכנעו לזאת היה תחלה ההעלאה וכן בשם מ"ב שש כנפים כו'

Mais, pour que cette descente provienne d'un lieu très élevé, afin qu'elles soient ainsi soumises, il fallait d'abord qu'il y ait une élévation. Il en va de même pour le Nom de quarante-deux : « six ailes », etc.

(ובשתים יעופף ובשתים דוקא העלאה והמשכה וזהו ג"כ ענין ליום וכהנים ובד"ה לבאר ענין המסעות נתבאר בענין קומה הוי' ויפוצו אויביו כו' שגם ע"י ההעלאה היה הכנעת הקליפות ע"ש):

(« Et avec deux, il volait » ; « avec deux » précisément : l'élévation et la descente. C'est aussi le sujet des Lévités et des Kohanim. Dans le discours qui commence par « Pour expliquer le sujet des voyages », il a été expliqué, à propos de « Lève-toi, Havaya, et que Tes ennemis soient dispersés », etc., que l'élévation elle-même soumettait également les kelipot ; voir là-bas.)

7 ב והנה מבואר בפנים דענין מוצאיהם למסעיהם ומסעיהם למוצאיהם יש להבין מענין ברכת המצות,

דהנה כמו שבמסעות היה נסיעה וחנייה כך במעשה המצוה יש ג"כ העלאה והמשכה

2. Or, le texte principal explique que la question des « départs vers leurs étapes » et des « étapes vers leurs départs » peut être comprise à partir de la bénédiction sur les mitsvot. En effet, de même que les voyages comportaient un départ et une halte, l'accomplissement d'une mitsva comporte lui aussi une élévation et un influx.

והיינו שהמשכת אור א"ס ב"ה שנמשך ע"י מעשה המצוה כמו טלית וציצית המשכת המקיף ובחי' ל"ב נתיבות חכמה ובתפילין המשכת מוחין.

C'est-à-dire que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, est attirée par l'accomplissement de la mitsva : avec le talit et les tsitsit, il s'agit de l'influx de la lumière englobante (makif) et du niveau des trente-deux sentiers de 'Hokhma ; avec les tefilin, de l'influx des mo'hin.

הנה המשכה זו הוא ע"י בירור ק"נ [קליפת נוגה] שהקלף תפילין והצמר דציצית נלקחו מק"נ [מקליפת נוגה] וע"י קיום המצוה מבררים ק"נ [קליפת נוגה] ומעלים הניצוצים לשרשן.

Cet influx s'opère par le raffinement (birour) de kelipat noga. En effet, le parchemin des tefilin et la laine des tsitsit proviennent de kelipat noga; en accomplissant la mitsva, nous raffinons kelipat noga et élevons les étincelles jusqu'à leur racine.

8 והנה כדי שיהיה בירור והעלאה זו צ"ל תחלה המשכה מלמעלה כי אלמלא עוזרו כו' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לעורר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]

Or, pour que ce raffinement et cette élévation aient lieu, il faut d'abord qu'un influx descende d'en haut, car «s'Il ne lui venait pas en aide», etc. : un éveil d'en haut, qui suscite un éveil d'en bas.

וזהו ענין ברכת המצות שהוא המשכת המקיף היינו הארת סוכ"ע שהוא המעלה ומגביה כו' (ועמ"ש במ"א בפי' מקץ בד"ה המגביהי לשבת כו' שכל בחי' מקיף הוא המעלה למעלה)

Tel est le sens de la bénédiction sur les mitsvot : elle consiste à faire descendre la lumière englobante (makif), c'est-à-dire le rayonnement de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol al-min), qui élève et fait monter, etc. (Voir aussi ce qui est écrit ailleurs, dans la paracha de Mikets, dans le discours commençant par «Qui siège en haut», etc. : tout niveau de makif élève vers le haut.)

ולכן הברכות על המצות הם מדרכנן שהם המשכת מקיפים וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ערבים עלי ד"ס עלי דוקא שהוא בחי' מקיף כו' וכמ"ש במ"א (בפי' שמות).

C'est pourquoi les bénédictions sur les mitsvot sont d'institution rabbinique : elles font descendre des lumières englobantes (makifim). À ce propos, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Les paroles des Scribes me sont chères»; «me» précisément, car cela désigne le niveau du makif, etc., comme il est expliqué ailleurs (dans la paracha de Chemot).

וזהו ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן דלכאורה ה"ל [הוה ליה למימר] כפשוטו קודם לעשייתן. ולמה אמרו לשון עובר ונצרכו אח"כ להוכיח דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אלא

Tel est aussi le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : «Pour toutes les mitsvot, on récite la bénédiction over la'asiyasan» («en passant devant leur accomplissement»). À première vue, il aurait été plus simple de dire : «avant leur accomplissement» (kodem). Pourquoi employer le terme over, au point qu'il leur faille ensuite démontrer que over exprime l'idée d'anticiper? Mais...

כי עובר לעשייתן הפיי שהוא בחיי מקיף למעשה המצוה המעלה העשייה (וכענין מ"ש נחלה עבר על נפשנו עמ"ש מזה סדי"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך, וכענין פיי עובר לסוחר באד"ר [באדרא רבא])

Over la'asiyasan signifie que la bénédiction est un makif qui entoure l'accomplissement de la mitsva et élève l'acte (comme dans « Le torrent aurait passé (avar) sur notre âme » ; voir ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par « Pour comprendre le sens du verset "Quel D.ieu est comme Toi" » ; et comme dans l'explication de « passer chez le marchand » (over lasocher) dans l'Idra Rabba).

(קכ"ח ב') ועיין בספר קול ברמה שם מלשון סחור סחור כו' וכענין ויעבור ה' על פניו כו', ועיין בזהר פ' לך לך דע"ט ע"ב.

(128b). Voir aussi le livre Kol BeRamah, à cet endroit : le terme sechor sechor (« tout autour »), etc. ; de même, « Et Havaya passa devant lui », etc. Voir également le Zohar, paracha de Lekh Lekha, 79b.

וזהו ג"כ ענין ההפרש בין ההמשכה שבתחלה לעורר המ"ן [המ"ן נוקבין] ובין המשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] שנמשך אח"כ ע"י העלאת המ"ן [המ"ן נוקבין], שההמשכה ההיא שאח"כ מאיר ומתגלה בבחי' פנימית משא"כ ההמשכה שבתחלה מאיר רק בבחינת מקיף וחיצוניות

Tel est également le sens de la différence entre l'influx qui descend au début pour susciter les mayin noukvin (eaux féminines) et l'influx de mayin doukhrin (eaux masculines), qui descend ensuite en réponse à l'élévation des mayin noukvin : cet influx ultérieur rayonne et se révèle de manière intérieure, tandis que l'influx initial ne rayonne que sous forme de makif et dans la dimension extérieure ('hitsoniyout).

וכמו וימינו תחבקני שמחבקה בחיצוניותה ועי"ז אשה מזרעת ומעלה מ"ן [מ"ן נוקבין] ועי"ז נמשך אח"כ מ"ד [מ"ן דוכרין] טפת דכר בפנימיותה להיות מזה הולדה

Comme dans « sa droite m'enlace » : il l'enlace extérieurement, et par là « la femme donne sa semence » et élève les mayin noukvin ; par là, les mayin doukhrin, la goutte masculine, descendent ensuite en elle intérieurement, afin qu'il en naisse un enfant.

וגם ע"י שאשה מזרעת תחלה יולדת זכר לפי שהמשכת מ"ד [מ"י דוכרין] ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] הנמשך ע"י קדימת האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] הוא מבחי' גבוה יותר מהאתעדל"ע [מהאתערותא דלעילא] שבתחלה.

Et aussi, lorsque «la femme émet sa semence la première, elle enfante un garçon», c'est parce que l'attraction des mayin duchrin et l'éveil d'en haut qui se produit grâce à la primauté de l'éveil d'en bas proviennent d'un niveau plus élevé que l'éveil d'en haut du début.

9 וכ"ז [וכל זה] מבואר בענין ברכת המצות שהברכה יש בה לשון נוכח ברוך אתה כו' והוא ההמשכה לעורר המ"י [המ"י נוקבין] ואח"כ לשון נסתר אשר קדשנו במצותיו שלשון נסתר מורה על בחי' גבוה יותר כענין הוא עשנו

Tout cela s'explique à propos de la bénédiction sur les mitsvot. La bénédiction comporte la deuxième personne: «Tu es béni», etc.; c'est la descente qui suscite les mayin noukvin. Vient ensuite la troisième personne: «Qui nous a sanctifiés par Ses commandements», car la troisième personne indique un niveau plus élevé, comme dans «C'est Lui qui nous a faits».

והיינו ההעלאת מ"י [מ"י נוקבין] של מעשה המצוה שעולה למעלה מעלה וכמ"ש בענין עלי באר כו' אח"כ וצונו הוא ענין המשכת מ"ד [מ"י דוכרין] שנמשך אח"כ ע"י העלאת המ"י [המ"י נוקבין]

C'est-à-dire que l'élévation des mayin noukvin par l'accomplissement de la mitsva monte toujours plus haut, comme cela est expliqué à propos de «Monte, ô puits», etc. Ensuite, «et nous a ordonné» désigne la descente des mayin doukhrin, qui sont attirés à la suite de l'élévation des mayin noukvin.

כי וצונו לשון צוותא והתחברות שנמשך המ"ד [המ"י דוכרין] בבחי' פנימיות כו' (וכמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' בראשית בסוף ההקדמה לטעמי מצות שע"י המצוה נעשה יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא]).

Car vetsivanou («et nous a ordonné») est apparenté à tsavta (compagnie) et signifie union: les mayin doukhrin sont attirés de manière intérieure, etc. (comme il est écrit dans le Likkutei Torah de l'Arizal, parachat Berechit, à la fin de l'introduction aux Taamei HaMitsvot: par la mitsva s'opère l'union de Zeir Anpin et de Noukva).

וכ מ"כ הוא ג"כ בענין הקרבנות שהן בחי' העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] מנפש הבהמית שכנוגה כו' ועי"ז נמשכים ויורדים מ"ד [מ"ן דוכרין] (עי"ן באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה למה נסמכה).

Il en va de même pour les sacrifices, qui relèvent de l'élévation des mayin noukvin provenant de l'âme animale qui se trouve dans noga, etc. Par ce moyen, les mayin doukhrin sont attirés et descendent (voir Igueret HaKodech, dans le discours commençant par «Pourquoi a-t-elle été juxtaposée»).

אך ג"כ כדי שיהיה העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] הוא ע"י הכהן המקריב שהוא חסד עליון הנמשך להעלות המ"ן [המ"ן נוקבין] כו'.

Cependant, ici aussi, l'élévation des mayin noukvin ne peut avoir lieu que par l'intermédiaire du Cohen qui offre [le sacrifice]; celui-ci est le 'Hessed supérieur qui descend pour élever les mayin noukvin, etc.

וענין ההפרש בין תורה למצות שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ויתר הקב"ה כו' ולא ויתר על ביטול תורה שהתורה היא בחי' אברים הפנימים שבהם תולה עיקר החיות ונקיבתם במשהו.

Quant à la différence entre la Torah et les mitsvot, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Le Saint béni soit-Il a passé sur...», etc., «mais Il n'a pas passé sur la négligence de la Torah»; car la Torah correspond aux organes internes, dont dépend la force vitale essentielle, et une perforation, même minime, [rend l'animal impropre].

והמצות רמ"ח אברים דמלכא הם בחי' אברים החיצונים. הענין הוא כי יש למעלה אורות וכלים

Les mitsvot, elles, sont les «248 organes du Roi» et correspondent aux organes externes. Cela s'explique ainsi: en haut, il y a des lumières et des réceptacles.

והנה התורה שהיא בחי' חכמה ושכל היינו שהיא מבחי' אורות והמצות שהן בחי' עשייה היינו שהן מבחי' כלים

Or, la Torah, qui relève de 'Hokhma et de l'intellect, appartient au niveau des lumières; les mitsvot, qui relèvent de l'action, appartiennent au niveau des réceptacles.

(ועי"ן בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ז [פרק ז'] דיחוד אור א"ס בחכמה נק' איהו וחיוהי חד ונודע דחיוהי פ"י אורות וגרמוהי פ"י כלים).

(Et voir Etz Chaim, Sha'ar 41, chapitre 7, où il est dit que l'union de la Lumière infinie avec 'Hokhma est appelée « Lui et Ses forces vitales sont un » ; et l'on sait que « Ses forces vitales » désigne les lumières, tandis que garmohi désigne les réceptacles).

אך לפי שמ"מ שרש הכלים למעלה מן האורות. לכן פעמים אמרו שהמצות הם למעלה מהתורה וכל הלומד שלא לעשות נוח לו שנתהפכה שלייתו כו'

Mais, néanmoins, puisque la racine des réceptacles est plus élevée que les lumières, les Sages ont parfois dit que les mitsvot sont supérieures à la Torah, et que « celui qui étudie sans avoir l'intention d'agir, mieux aurait valu pour lui que son placenta se retourne », etc.

כי המצות שהן מבחי' כלים הן לגבי התורה שהיא בחי' האורות כמשל השליא שמקפת את הולד שנוצרה תחלה מהטפה

Car les mitsvot, qui relèvent du niveau des réceptacles, sont, par rapport à la Torah, qui relève du niveau des lumières, comparables au placenta qui enveloppe l'enfant et qui s'est formé en premier à partir de la goutte.

(וכמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי כו' וזהו גם כן ענין כברייתו של עולם ברישא חשוכא שהוא שרש הכלים והדר נהורא בחי' אורות ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ וקבל היהודים כו').

(Comme il est écrit dans Iggeres HaKodesh, dans le discours intitulé « Lui et Ses forces vitales », etc. C'est aussi le sens de « comme lors de la création du monde : d'abord les ténèbres », qui sont la racine des réceptacles, « puis la lumière », le niveau des lumières. Voir ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset « Et les Juifs prirent sur eux », etc.).

והענין כי התורה הוא בחי' פנימיות והמצות הן בחי' חיצוניות אך שהוא חיצוניות עליון שלפיכך לא יוכל להתגלות רק החיצוניות כענין שתוק כך עלה במחשבה והוא בחי' גלגלתא

L'explication est que la Torah relève de la dimension intérieure (pnimiyout), tandis que les mitsvot relèvent de la dimension extérieure, mais d'une dimension extérieure suprême ; c'est pourquoi seule la dimension extérieure peut se révéler, comme dans « Tais-toi ! Ainsi en a-t-il été décidé dans la pensée », et cela correspond au niveau de la Goulgalta (le crâne).

ולכן לפי שהן חיצוניות עליון מאד ע"כ מצד זה הן למעלה מהתורה (ועמ"ש בפי' מקץ בענין שמונה נסיכי אדם)

Ainsi, parce qu'elles constituent une dimension extérieure très élevée, les mitsvot sont, sous cet aspect, supérieures à la Torah (voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Mikeitz au sujet des « huit princes des hommes »),

כמו שהגולגולת מקפת על המוח שהוא בחי' חכמה (ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שכ"ב פ"ה בדפוס שקלאב) אך מ"מ לפי שהתורה היא מבחי' מוחא בחי' חכמה שהוא בחי' פנימיות

tout comme le crâne enveloppe le cerveau, qui relève du niveau de 'Hokhma (voir Pri Etz Chaim, Sha'ar 22, chapitre 5, dans l'édition de Shklov). Mais néanmoins, puisque la Torah relève du niveau du mo'ha (cerveau), du niveau de 'Hokhma, qui est celui de la dimension intérieure,

לכן אמרו שהתורה היא למעלה מהמצות (ועמ"ש בפ' אחרי ע"פ כי ביום הזה יכפר כו' וגבי שבועות ע"פ וידבר אלקים)

les Sages ont donc dit que la Torah est supérieure aux mitsvot (voir aussi ce qui est écrit dans la paracha A'harei au sujet du verset « Car en ce jour, il fera expiation », etc., et, pour Chavouot, au sujet du verset « Et D.ieu parla »).

ולכן התורה היא מזון לנפש שהתגלותה בגי'ע [בגן עדן] בבחי' פנימית בטעם ושכל משא"כ מהמצות נעשים לבושים שאינן יכולים להאיר רק בדרך לבוש שהוא בחי' חיצונית כו':

Et c'est pourquoi la Torah est une nourriture pour l'âme, dont la révélation dans le Gan Eden se fait de manière intérieure, par la raison et l'intellect; tandis que les mitsvot deviennent des vêtements, qui ne peuvent briller que sous la forme d'un vêtement, c'est-à-dire selon la dimension extérieure, etc.

10 ג ומעתה נחזור לעניננו לענין המסעות שהיה בהם נסיעה וחנייה העלאה והמשכה. וכמו שבמצות צ"ל עוד המשכה בתחלה כדי להיות ההעלאה וזהו ענין ברכת המצות עובר לעשייתן.

3. Et maintenant, revenons à notre sujet, celui des voyages, qui comportaient un départ et une halte, une élévation et une descente. De même que, pour les mitsvot, un influx doit également être attiré au préalable afin que l'élévation puisse avoir lieu — c'est là le sens de la bénédiction sur les mitsvot, qui doit « précéder leur accomplissement » (over la'asiyasan),

כמו כן הוא בענין המסעות. וזהו ענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם שהוא המשכה תחלה מלמעלה מבחי' מוצאיהם דנשיי [דנשמות ישראל] למסעיהם היינו ליתן כח ועוז להיות ההעלאה.

il en va de même pour les voyages. Tel est le sens de «Et Moché écrivit leurs départs vers leurs voyages»: un influx est d'abord attiré d'en haut, depuis le niveau des départs des âmes d'Israël, «vers leurs voyages», c'est-à-dire pour leur donner la force et l'énergie nécessaires à l'élévation.

ופי' ויכתוב משה היינו חותמו של הקב"ה אמת (עיין ברבות שמות פ' ה' ע"פ חסד ואמת נפגשו ואמת זה משה ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' ואתחנן) (דרס"א ע"א) וזו משה אמת כו'

Le sens de «Et Moché écrivit» est que «le sceau du Saint béni soit-Il est vérité» (voir Shemot Rabba, paracha 5, sur le verset «La bonté et la vérité se sont rencontrées»: «et la vérité, c'est Moché»; voir également le Ramaz sur la paracha Vaet'hanan) (261a): «Et ceci, c'est Moché, vérité», etc.;

ע"ש, וגם ויכתוב היינו כמו כתב סופר שבמשנה סוף גיטין ופי' בגמרא חתם סופר וכן בקרא וכתב דגבי ספר כריתות לפ"ד ר' [רב] מאיר בגמרא פירוש חתמו כו'.

voir là-bas. En outre, «écrivit» peut signifier la même chose que «le scribe écrivit» dans la Michna à la fin de Gittin, que la Guemara explique par «le scribe signa». De même, dans le verset «et il écrira», à propos de l'acte de divorce, selon l'avis de Rabbi Meïr dans la Guemara, le sens est «il signera», etc.

ויוכן בהקדים כי יש ב' בחי' חכמה וכמ"ש באד"ר [באדרא רבא] (קכ"ח ב') היינו כי חכמה דאצילות אתפשט ונפיק לל"ב שבילין וע"ז נאמר ונהר יוצא מעדן

Cela se comprendra en introduisant d'abord l'existence de deux niveaux de 'Hokhma, comme il est écrit dans l'Idra Rabba (128b): la 'Hokhma d'Atsilout se déploie et s'étend en trente-deux sentiers, et c'est à son propos qu'il est dit: «Un fleuve sort d'Éden.»

אך חכמה סתימאה הוא בחי' דלא אתפתח שהוא למעלה מהשכל וההשגה וזהו ענין שתוק כך עלה במחשבה (מנחות כ"ט ב') שאין הפי' כך עלה בלי טעם ח"ו [חס ושלום].

Mais la 'Hokhma cachée ('Hokhma Stima'a) est le niveau qui «ne s'est pas ouvert», au-delà de l'intellect et de la compréhension. Tel est le sens de «Tais-toi! Ainsi en a-t-il été décidé dans la pensée» (Menachot 29b): cela ne signifie pas qu'il en a été décidé ainsi sans raison, à D.ieu ne plaise.

אלא שהטעם ההוא נעלם מאד ולא ניתן להשגה עד שנראה למטה כי אין טעם ברצון, והוא בחי' חכמה סתימאה

Au contraire, cette raison est extrêmement cachée et inaccessible à la compréhension, si bien qu'en bas il semble que la volonté n'ait pas de raison; tel est le niveau de la 'Hokhma cachée

(שנק' מחשבה בזהר פ' נח) (דס"ה ע"ב) ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אם בחקותי ובד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע].

(que le Zohar, dans la paracha Noa'h, appelle «pensée») (65b). Voir également ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset «Si vous suivez Mes décrets», ainsi que dans le discours intitulé «Le sens de la récitation du Chema».

ולכן גם משה שקיבל התורה ואורייתא מחכמה נפקת הוא בחי' חכמה דאצי' לא יוכל להשיג כלל הטעם שבמחשבה העליונה שהיא בחי' א"ס שכל העולמות דאבי"ע [דאצילות בריאה יצירה עשיה] אינן ערוך אליו ית'.

C'est pourquoi même Moché, qui reçut la Torah, et dont il est dit que «la Torah procède de 'Hokhma», c'est-à-dire du niveau de la 'Hokhma du Monde d'Atsilout, ne pouvait nullement saisir la raison qui se trouve dans la Pensée supérieure, laquelle relève de l'Infini (Ein Sof), auprès de qui tous les mondes d'Atsilout, de Béria, de Yetsira et d'Assiya ne sont rien, béni soit-Il.

(וזהו ענין מאד עמקו מחשבותיך וכדלקמן). והנה י"ג מדות הרחמים שהן י"ג תי"ד [תיקוני דיקנא] הן נמשכים ממוחא סתימאה

(C'est là le sens de: «Tes pensées sont très profondes», comme [cela sera expliqué] plus loin.) Or, les Treize Attributs de miséricorde, qui sont les treize tikounim de la barbe (tikouné dikna), émanent du cerveau caché (Mo'ha Stima'a).

(ולכן גם למטה באדם צמיחת הזקן הוא אחר שיש לו גדלות המוחין וכמבואר בש"ע א"ח [אורח חיים] (סי' נ"ג ס"ח) שהשנים שראוי להתמלאות בהם זקנו הוא אחר עשרים שנה.

(C'est pourquoi, ici-bas également, chez l'homme, la barbe pousse après qu'il a atteint la maturité intellectuelle (gadlout hamohin), comme l'explique le Choul'han Aroukh, Ora'h 'Haïm) (chapitre 53, paragraphe 8) : l'âge auquel il convient que sa barbe soit fournie est après vingt ans.

ומבואר בע"ח [בעץ חיים] סוף שכ"ד בענין הטעם דלמכור בנכסי אביו עד שיהיה בן עשרים שנה שאז נתיישרה דעתו כמ"ש בגמרא (ב"ב [בבא בתרא] קנ"ו ב') ובהרמב"ם [ובהרבי משה בן מימון]

Et il est expliqué dans Etz 'Haïm, à la fin du Cha'ar 24, au sujet de la raison pour laquelle [on ne peut] vendre les biens de son père avant l'âge de vingt ans: c'est alors que son esprit s'est affermi, comme il est écrit dans la Guemara (Bava Batra 156b) et dans le Rambam :

והיינו לפי שאז נמשכים בו ב' מקיפים דאבא ל' [לשוין] מ' כו' ואחר שנכנסו אלו המקיפים אז נתמלא זקנו כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] ש"י [שער י'] פ"ו שלכך אומרים יג"מ [י"ג מדות] אחר שמ"ע [שמונה עשרה] כו'.

car c'est alors que les deux lumières englobantes (makifim) d'Abba, le lamed et le mem, etc., sont attirées en lui; et, une fois ces lumières englobantes entrées, sa barbe devient fournie, comme il est écrit dans Pri Etz 'Haïm, Cha'ar 10, chapitre 6: c'est pourquoi l'on récite les Treize Attributs après la Chemoné Essré, etc.

אך מ"מ המשכתן ממו"ס [ממוחא סתימאה] הוא רק בבחי' שערות לבד והיינו לפי כי הגם שהן מדות עליונות מאד מ"מ להיות התהוות בחי' מדות מאור א"ס ב"ה דלאו מכל אליון מדות איהו כלל, אינו

Toutefois, leur émanation depuis le cerveau caché ne se fait que sous la forme de simples cheveux. En effet, même si ce sont des attributs extrêmement élevés, néanmoins, pour que des attributs puissent émaner de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dont il est dit qu'Il « n'est aucun de ces attributs », cela ne peut

אלא ע"י צמצומים עצומים כי הרי לא שייך בחי' מדות רחום וחנון, אלא א"כ שייך בחי' עולם ובריות שתפול עליהם מדת הרחמים.

[être possible] que par d'immenses contractions (tsimtsumim). Car les attributs de « Compatissant et gracieux » ne peuvent s'appliquer que s'il existe un monde et des créatures sur lesquelles puisse s'exercer l'attribut de miséricorde.

11 וכמ"ש באוצ"ח [באוצרות חיים] בתחלתו כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא רחום. וזהו זכור רחמך ה' וחסדיך

Comme il est écrit au début d'Otzros Chaim : car s'il n'y avait personne dans le monde pour recevoir de la miséricorde de Lui, comment pourrait-Il être appelé Miséricordieux ? Et c'est le sens de : « Souviens-Toi de Tes miséricordes, Havaya, et de Tes bontés,

כי מעולם המה שהמדות אלו הם בגדר עלמין וכמ"ש במ"א שאפילו בחי' סוכ"ע זהו בגדר עלמין וא"כ לגבי מהותו ועצמותו ית' שאינו בגדר עלמין כלל.

car elles sont me'olam (« depuis le monde ») : ces attributs sont dans les limites des mondes ; et, comme cela est expliqué ailleurs, même le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (so-vev kol almin) est dans les limites des mondes. Dès lors, par rapport à Son Être et à Son Essence, béni soit-Il, qui ne se situe absolument pas dans les limites des mondes.

12 וגם עכשיו אפילו שנתהוו העולמות מ"מ כולא קמיה כלא חשיב דהיינו שבאמת הוא לכדו הוא

Et même maintenant, bien que les mondes soient venus à l'existence, néanmoins, « tout devant Lui est considéré comme rien » : en vérité, Lui seul est,

כמו קודם שנברא העולם וכל הנבראים בטלים במציאות כביטול זיו השמש כשהוא תוך גוף השמש ואין נופל עליהם שם יש כלל כמ"ש באריכות בס"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ג [פרק ג'] וח"א [וחלק א'] פ"כ.

comme avant la création du monde, et tous les êtres créés sont annulés dans leur existence même, à l'image de l'annulation du rayonnement du soleil lorsqu'il se trouve dans le corps du soleil ; le terme yesh (une chose existante) ne s'applique absolument pas à eux, comme cela est expliqué longuement dans Sefer Shel Beinonim, partie II, chapitre 3, et partie I, chapitre 20.

א"כ קמיה ית' ממש כמו שהוא לבדו הוא לא שייך כלל מדות אלו אף שהם מדות היותר עליונים דמ"מ מעולם המה.

Ainsi, devant Lui, béni soit-Il, tel qu'Il est véritablement, Lui seul étant, ces attributs ne s'appliquent absolument pas, bien qu'ils soient les attributs les plus élevés, car ils sont néanmoins « méolam » (issus du monde).

משא"כ בחי' חכמה סתימאה הוא בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא שהוא כמו שהוא ית' לבדו הוא גם אלו לא ברא העולמות כלל (עיי' מזה סד"ה ואלה שמות).

En revanche, le niveau de la 'Hokhma cachée est celui de « sage, mais non d'une sagesse connue » : c'est tel qu'Il est, béni soit-Il, Lui seul étant, même s'Il n'avait créé aucun monde (voir à ce sujet la fin du discours commençant par « Et voici les noms »).

וזהו פ"י וענין קדש מלה בגרמיה המבואר בזהר אמור (דף צ"ד) שהיא בחינה שאינה שייכה לעולמות כלל והיינו מלה בגרמיה.

C'est là le sens et la notion de « Kodech est une chose en soi », expliqué dans le Zohar, Emor (folio 94) : il s'agit d'un niveau qui n'a absolument aucun rapport avec les mondes, et c'est cela, « une chose en soi ».

ולא כמו המדות שהם תוארים פעול מאחרים כמ"ש בהג"ה [בהגהה] באוצ"ח [באוצרות חיים] בתחלתו בשם המפרשים. ולכן המשכת י"ג מדות מח"ס [מחכמה סתימאה] אינה

Cela n'est pas comme les attributs, qui sont des descriptions provoquées par autrui, comme l'indique la note au début de Otzros Chaim au nom des commentateurs. C'est pourquoi la transmission des Treize Attributs depuis la 'Hokhma cachée n'est pas

אלא בבחי' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] עד"מ שהשערות אין להם ערך ויחוס כלל עם המוחין שבראש ואין עיקר חיות המוחין מתפשט בהם כלל

autre que selon le mode des treize tikounim de la barbe. À titre d'analogie, les cheveux n'ont aucune comparaison ni aucun rapport avec le cerveau (mo'hin) dans la tête, et la force vitale essentielle du cerveau ne se répand absolument pas en eux ;

שהרי אם יחתוך האדם שער ראשו לא ירגיש המוח כאב כלל שאין מתפשט בהם אלא הארה מצומצמת בעלמא להיות להם רק יניקה ואחיזה במוחין.

car si une personne coupe les cheveux de sa tête, le cerveau ne ressent aucune douleur, puisque seul un faible reflet, simplement contracté, se répand en eux, juste assez pour qu'ils reçoivent leur nourriture du cerveau et y prennent appui.

כך הוא עד"מ ההארה הנמשכת מח"ס [מחכמה סתימאה] להיות התהוות יג"מ [י"ג מדות] שהן מקור לבחי' עלמין אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] כו'

Ainsi en est-il, par analogie, de l'illumination tirée de la 'Hokhma cachée pour donner naissance aux Treize Attributs, qui sont la source des mondes d'Atsilout, de Béria, de Yetsira et d'Assiya, etc. ;

ולהיות התהוות בחי' יש ושהיש בטל כו' הוא רק מבחי' זיו והארה בעלמא ע"י צמצוצים עצומים כו' (ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ט בהג"ה [בהגהה]).

et la venue à l'existence du niveau de yesh (existence), ainsi que l'annulation du yesh, etc., ne procèdent que d'un simple rayonnement et d'un simple reflet, par le biais de contractions considérables, etc. (voir aussi Sefer Shel Beinonim, Part II, chapter 9, in the gloss).

וזהו זכור רחמין כו' שהזכרון אינו שייך אלא על דבר הרחוק ממנו במקום או במעלה כו', וזהו מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך כי

Et c'est là le sens de «Souviens-Toi de Tes miséricordes», etc., car le souvenir ne s'applique qu'à ce qui est éloigné de soi, par la distance ou par le rang, etc. Et c'est là le sens de «Que Tes œuvres sont grandes, Havaya ; Tes pensées sont très profondes.» Car

הנה התהוות כל העולמות עליונים ותחתונים אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] אשר זהו ענין מה גדלו מעשיך הוא מהמדות עליונות שהם מקורות לבחי' עלמין. והם לגבי מחשבתו ית' כמו שער האדם לגבי מוחין שלו עד"מ.

la venue à l'existence de tous les mondes, supérieurs et inférieurs, Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya, qui constitue le sens de « Que Tes œuvres sont grandes », procède des attributs supérieurs, qui sont les sources des mondes. Par rapport à Sa Pensée, béni soit-Il, ils sont comme les cheveux d'un homme par rapport à son cerveau, par analogie.

א"כ מזה נתבונן גדולת עומק מחשבתו ית' ומעלתה לאין קץ ותכלית על מעלת חיות כל העולמות כו' ועיין מזה באג"ה [באגרת הקודש] בסופו ד"ה דוד זמירות קרית להו.

Dès lors, nous pouvons contempler la grandeur et la profondeur de Sa Pensée, béni soit-Il, ainsi que sa supériorité, sans fin ni limite, sur le niveau de la force vitale de tous les mondes, etc. Voir aussi à ce sujet, à la fin d'Iggeres HaKodesh, le discours qui commence par « David, vous les avez appelés des chants. »

13 והנה תיקון השביעי מ"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] הוא ואמת שהוא מדה השביעי דיג"מ [די"ג מדות] שאמר משה. ויש להבין על דרך שהקשה בזה ר"פ ויקרא ואי תימא שאר אתוון לאו אינון אמת כו'.

Or, le septième des treize tikounim de la barbe est « et vérité » (veemet), qui est le septième attribut des Treize Attributs prononcés par Moché. Il faut comprendre cela à la lumière de la question soulevée dans le Zohar, au début de la paracha Vayikra : « Et si tu dis : les autres lettres ne sont-elles pas vérité ? », etc.

אך הענין כי בתיקון השביעי נמשך ומתגלה אור הח"ס [החכמה סתימאה] שלא ע"י צמצום דבחי' שערות וכמ"ש באדרא (קל"א ע' [עייין] וקל"ג ב') תיקונא שביעאה פסיק שערא ואתחזין תרין תפוחין כו'

L'explication est la suivante : dans le septième tikoun, la lumière de la 'Hokhma cachée est attirée et révélée sans passer par la contraction du niveau des cheveux, comme il est écrit dans l'Idra (131, et 133b) : « Le septième tikoun : les cheveux cessent, et deux pommes apparaissent », etc. ;

הה"ד [הדא הוא דכתיב] באור פני מלך חיים, פ"י פסיק שערא היינו כמו שבפנים אין שום צמיחת שערות וע"כ נקרא בחי' זו ואמת היינו גילוי האמת

comme il est écrit : « Dans la lumière du visage du Roi est la vie. » Le sens de « les cheveux cessent » est que, sur le visage, aucune chevelure ne pousse ; c'est pourquoi ce niveau est appelé « et vérité », c'est-à-dire la révélation de la vérité,

כמו שהוא לבדו הוא ואין זולתו וזו היא מדרגת החכמה שנק' מלה בגרמיה וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פל"ה בהג"ה [בהגהה] שמעתי ממורי כו'

telle qu'Il est seul et qu'il n'y a rien en dehors de Lui. C'est là le niveau de la 'Hokhma, qui est appelée « une chose en elle-même », comme il est écrit dans le Sefer Shel Beinonim, chapitre 35, dans la glose : « J'ai entendu de mon maître », etc. ;

ע"ש ובחי' זו נמשך ומתגלה בתיקון הז' כיון שבו מאיר אור הח"ס [החכמה סתימאה] שלא ע"י צמצום השערות.

voir là-bas. Ce niveau est attiré et révélé dans le septième tikoun, car la lumière de la 'Hokhma cachée y brille sans passer par la contraction des cheveux.

משא"כ בשאר תיקונים שהם בחי' המדות אף שהם מדות היותר עליונות ורב חסד כו' מ"מ כיון ששייכים לבחי' עלמין אין בהם גילוי עצמיות חכמה סתימאה שהוא

Il n'en va pas ainsi des autres tikounim, qui sont le niveau des attributs : même s'il s'agit des attributs les plus élevés, « abondants en bonté », etc., puisqu'ils relèvent du niveau des mondes, la révélation de l'essence de la 'Hokhma cachée ne s'y trouve pas, à savoir

כמו שהוא לבדו הוא אחד האמת ואין עוד כלל והיינו לפי שהמשכה רק ע"י בחי' שערות כנ"ל,

qu'Il est seul, l'Unique véritable, et qu'il n'existe absolument rien d'autre. Cela tient au fait que l'influx ne se transmet que par le niveau des cheveux, comme mentionné plus haut ;

(וקרוב לזה כתב הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] בפ"י אמת וז"ל [וזה לשונו] הוא שהנביא אומר וה' אלקים אמת, כלומר אין שם מצוי אמת מלבדו כמותו שכל הנמצאים צריכים לו והוא ברוך הוא אין צריך להם ולא לאחד מהם לפיכך אין אמיתתו כאמיתת אחד מהם עכ"ד [עד כאן דבריו])

(Le Rambam a écrit quelque chose de proche à propos du sens de « vérité ». Voici ses termes : « C'est ce que dit le prophète : “Et Havaya, D.ieu, est vérité” : cela signifie qu'aucun être existant n'est véritable comme Lui, car tous les êtres existants ont besoin de Lui, tandis que Lui, béni soit-Il, n'a besoin ni d'eux ni d'aucun d'entre eux. C'est pourquoi Sa vérité n'est pas semblable à la vérité de l'un d'entre eux. » Jusque-là ses paroles.)

(ועיין ברכות וישלח פרשה פ"א מענין חותמו של הקב"ה אמת ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה ע"פ לסוסתי ברכבי שהוא ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' ועמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות):

(Voir Berechit Rabba, Vayichla'h, paracha 81, au sujet de «le sceau du Saint béni soit-Il est la vérité», ainsi que Chir Hachirim Rabba, sur le verset «À ma jument parmi mes chars», où il est dit que cela renvoie à «Je suis le premier et Je suis le dernier», etc. Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «Les chefs des tribus».)

14 ד וענין פ"י ההארה שבתיקון השביעי שנק' באור פני מלך יובן ע"ד דאיתא צהבו פניו של רבי אבהו

מחמת שמצא תוספתא חדתא (וכ"ה בנדרים) (דמ"ט ב') גבי ר' יהודא חכמת אדם תאיר פניו

4. Le sens de l'illumination du septième tikoun, appelé «dans la lumière du visage du Roi», se comprendra à partir de ce qui est rapporté: le visage de Rabbi Abahou rayonna parce qu'il avait trouvé une nouvelle Tosefta (il en est de même dans Nedarim, 49b), au sujet de Rabbi Yehouda: «La sagesse d'un homme fait rayonner son visage.»

ולכן הי' [היה] פניו צהובין הרי אור החכמה והשכל מאיר פניו ממש, והגם דמה שתאיר פניו אינו רוחני
C'est pourquoi son visage rayonnait: la lumière de la sagesse et de l'intellect illumine réellement le visage. Et bien que ce qui illumine son visage ne soit pas spirituel,

כמו השכל שבמוח כ"א הארה גשמיות מ"מ היא למעלה הרבה מבחי' היניקה מהמוח שבשערות שהם רק מותרים מוחין לבד

comme l'intellect dans le cerveau, mais plutôt une illumination physique, elle est néanmoins très supérieure au niveau de la nourriture que les cheveux tirent du cerveau, car ceux-ci ne sont que le surplus des mo'hin,

וגם שהם רק בחי' צומח לבד שאינן ערוך לעצמות בחי' המדבר משא"כ הארה שהחכמה תאיר פניו הרי היא נמשכת דוקא מעצמות החכמה ממש שלפי שמצא תוספתא חדתא ע"כ דוקא יאירו פניו

et ceux-ci ne sont, de plus, qu'au niveau du végétal, sans commune mesure avec l'essence du niveau du parlant. En revanche, l'illumination par laquelle la sagesse fait rayonner son visage provient précisément de l'essence même de la sagesse: c'est justement parce qu'il avait trouvé une nouvelle Tosefta que son visage rayonnait.

וגם שההארה היא בפנים שזהו עיקר מקום גילוי החיות כו', ועד"מ זה יובן למעלה ענין באור פני מלך חיים שהוא התגלות הארה עליונה מחכמה סתימאה ממש למעלה מעלה מבחי' שערות כו'.

De plus, l'illumination se manifeste sur le visage, qui est le principal lieu où la force vitale se révèle, etc. À partir de cette analogie, on comprendra en haut le sens de «La vie est dans la lumière du visage du Roi»: il s'agit de la révélation d'une illumination supérieure provenant de la 'Hokhma cachée elle-même, bien, bien au-dessus du niveau des cheveux, etc.

וזהו כי באור פניך נתת לנו תורת חיים. (ולכן אע"ג [אף על גב] דתיקון ג' מ"יג ת"ד [תיקוני דיקנא] ג"כ פנוי משערות כמ"ש בזהר)

Et c'est le sens de: «Car dans la lumière de Ton visage, Tu nous as donné une Torah de vie.» (C'est pourquoi, bien que le troisième des treize tikounim de la barbe soit lui aussi dépourvu de cheveux, comme il est écrit dans le Zohar)

(שם קל"א א') מ"מ שאני תיקון השביעי שבו נמשך ומתגלה אור הח"ס [החכמה סתימאה] כמו שחכמת אדם תאיר פניו פניו דייקא ע"כ נק' ואמת.

(ibid., 131a), le septième tikoun est néanmoins différent: c'est en lui que la lumière de la 'Hokhma cachée est amenée et révélée, comme dans «La sagesse d'un homme fait rayonner son visage»: son visage précisément. C'est pourquoi il est appelé «et vérité».

וכן בתורה כתיב תורת אמת היתה בפיהו אמת קנה כו'. והרמ"ז [והרב משה זכות] ר"פ ויקרא כתב שדעת דעתיק המאיר ברישא דאריך מאיר בתיקון השביעי דדעת אסחיד באנפין כו'.

De même, au sujet de la Torah, il est écrit: «Une Torah de vérité était dans sa bouche» et «Achète la vérité», etc. Le Ramaz écrit au début de la paracha Vayikra que le Daat d'Atik, qui illumine la tête d'Arich, illumine le septième tikoun, car «Daat témoigne sur le visage», etc.

15 ועיין מ"ש במבוא שערים ש"ג ח"ב [חלק ב'] פ"ב [פרק ב'] והנה בעתיק אין בו שערות כו'. וזהו ענין כתפוח בעצי היער דפי' הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] הובא בספר נשמת דוד על

Voyez aussi ce qui est écrit dans Mevo She'arim, Sha'ar 3, Part 2, chapitre 2: «Or, dans Atik, il n'y a pas de cheveux», etc. Tel est le sens de «Comme une pomme parmi les arbres de la forêt», selon l'explication de Rabbi Chaim Vital, citée dans le livre Nishmas David sur

שיר השירים בעצי היער הם שערות דדיקנא והתפוח הוא תיקון השביעי ובו מתגלית הארה כל שבעה תיקונים דגלגלתא. כן דודי ז"א כו' כי הארת פנים דא"א מאיר בפנים דז"א כדלקמן.

le Cantique des Cantiques : « les arbres de la forêt » sont les cheveux de la barbe, et « la pomme » est le septième tikoun ; en elle se révèle le rayonnement des sept tikounim de la Gulgalta. « Ainsi est mon bien-aimé » désigne Zeir Anpin, etc., car le rayonnement du visage d'Arieh Anpin illumine le visage de Zeir Anpin, comme [cela sera expliqué] plus loin.

16 ומה שנמשלו לעצי היער היינו כמו שהשערות עד"מ הם רק בחי' צומח לבד שבמדבר ואינן ערוך למהות האדם עצמו בחי' מדבר

La raison pour laquelle ils sont comparés aux arbres de la forêt est que les cheveux, par analogie, ne sont que du niveau végétatif au sein de l'être parlant, et ne sont nullement comparables à l'essence de l'homme lui-même, au niveau de l'être parlant.

ואמנם תיקון הז' נק' תפוח שיש בו טוב טעם ומראה וריח וכך ההארה דבחי' אור פני כו'

Mais le septième tikoun est appelé « pomme », car elle possède une saveur, un aspect et un parfum agréables ; de même, l'illumination du niveau de « la lumière du visage », etc.,

שחכמת אדם ממש תאיר פניו כו' להצהיל פנים משמן הוא בחי' שמן משחת קדש שהוא ח"ס [חכמה סתימאה] כו'.

en ce sens que la sagesse même de l'homme fait rayonner son visage, etc. : « pour faire briller le visage par l'huile » désigne le niveau de « l'huile d'onction sainte », qui est la 'Hokhma cachée, etc.

וזהו ענין תפארת שיבה (משלי ט"ז ל"א) שהוא בחי' הדרת פנים עמ"ש מזה במ"א בפ' וישב בד"ה בכ"ה בכסלו וע"ש פי' עטרת תפארת שיבה

Et c'est là le sens de « la gloire des cheveux blancs » (Proverbes 16:31), qui correspond au niveau de « la splendeur du visage » (hadrass panim). Voyez ce qui est écrit à ce sujet ailleurs, dans la parasha Vayeishev, dans le discours commençant par « Le vingt-cinquième de Kislev », et voyez là-bas l'explication de « Les cheveux blancs sont une couronne de gloire » :

שהוא ענין כובע ישועה להמשיך בחי' הדרת פנים, וכ"ז [וכל זה] בדרך צדקה תמצא שבה ועל ידה נמשך בחי' עטרת תפארת (ע' [עיינן] בזהר ח"ג [חלק ג'] מ"ב ב' ודל"ו סע"א [סוף עמוד א])

c'est le sens de « un casque de salut », qui attire le niveau de la splendeur du visage ; et tout cela « se trouve dans la voie de la tsedaka (justice) », car c'est en elle et par elle qu'est attiré le niveau de la « couronne de gloire » (voir le Zohar, Partie III, 42b, et 36, fin du côté a).

ועיין באג"ה [באגרת הקודש] סד"ה וילבש צדקה כשריון ועמ"ש בביאור ע"פ שוש אשיש כו' כי הלבישני בגדי ישע כו'.

Voyez aussi Iggeres HaKodesh, à la fin du discours commençant par « Il revêtit la tsedaka comme une cotte de mailles », et voyez ce qui est écrit dans l'explication du verset « Je me réjouirai grandement », etc., « car Il m'a revêtu de vêtements de salut », etc.

והנה בפ"י האדרא מתלמידי האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] בספר קול ברמה פ"י ענין ואמת לפי שאינו משתנה כלל וכבר נודע שכל אמת תליא בעתיקא עכ"ל [עד כאן לשונו], פ"י כמ"ש אני הו"י לא ש ניתי שאין שום שינוי כו'

Or, dans le commentaire sur l'Idra par les disciples de l'Ari zal, de mémoire bénie, dans le livre Kol BeRamah, il est expliqué que « et vérité » signifie qu'elle ne change absolument pas ; « et l'on sait déjà que toute vérité dépend d'Atika ». Fin de citation. Cela signifie, comme il est écrit : « Moi, Ha-vaya, je n'ai pas changé » : il n'y a aucun changement, etc.

וגם ע"ד מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו הרי האמת הוא שאין שום הפסק להשפעתו לאפוקי נהרות המכזבים בפ"ח [בפרק ח'] דמסכת פרה.

Et aussi, selon l'expression « une source d'eau dont les eaux ne tarissent pas (yechazvu) » : la vérité consiste donc en ce que son écoulement ne connaît aucune interruption, contrairement aux « rivières qui tarissent », au chapitre 8 du traité Para.

וזהו שאמרה השונמית לאלישע אל תכזב בשפחתך. דאין ר"ל [רוצה לומר] שלא האמינה לדבריו אלא דכוונתה שלא יומשך נשמתו ממקום שאין לו קיום והמשכה.

Et voici ce que la femme chounamite dit à Élisha : « Ne trompez pas votre servante. » Cela ne signifie pas qu'elle ne croyait pas à ses paroles ; elle voulait plutôt que l'âme de son fils ne soit pas attirée d'un lieu dépourvu de permanence et de continuité.

ויוכן עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בענין זה בזהר בשלח (דמ"ד ע"ב). וז"ש [וזהו שכתוב] דכל אמת תליא בעתיקא כי למטה בז"א שיש ימינא ושמאלא

On comprendra cela à la lumière de ce qui est écrit à ce sujet dans le Zohar, Beshalach (44b). C'est ce que signifie l'affirmation selon laquelle « toute vérité dépend d'Atika » : car, en bas, dans Zeir Anpin, il y a une droite et une gauche,

לכן לפעמים מדת הדין מעכבת וגורם מניעת השפע ח"ו [חס ושלום]. משא"כ בע"ק [בעתיקא קדישא] דלית שמאלא בהאי עתיקא ע"כ אין שום הפסק ומניעה להשפעתו

de sorte que parfois l'attribut de rigueur retient le flux et en provoque l'interruption, à D.ieu ne plaise. En revanche, dans Atika Kadicha, puisqu'il n'y a pas de gauche dans cet Atika», il n'y a donc absolument aucune interruption ni retenue dans son flux.

וזהו ענין מקור מים חיים שתמיד נובעים, וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל מקום שנאמר לי אין לו הפסק לעולם וכמ"ש במ"א בענין וארשתוך לי לעולם כו' וזהו אהבת עולם אהבתנו כו', ועיין מ"ש בפי יתרו בד"ה

Tel est le sens de «la source des eaux vives», qui jaillissent sans cesse. À ce propos, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Partout où il est dit "pour Moi", cela ne connaîtra jamais d'interruption», comme il est expliqué ailleurs à propos de «Je te fiancerai à Moi pour toujours», etc. Et c'est là «Tu nous as aimés d'un amour éternel», etc. Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha Yitro, dans le discours qui commence par

הנה להבין שרש ענין מתן תורה בפי וענין כי לא אדם הוא להנחם, ולכן נקי בחי' זו אמת.

«Or, pour comprendre la racine du sujet du don de la Torah», au sujet du sens et de la portée de «Car Il n'est pas un homme pour se raviser.» C'est pourquoi ce niveau est appelé «vérité».

17 והנה מזה יובן תוספת ביאור למה שנתבאר למעלה דח"ס [דחכמה סתימאה] עצמה היא בחי' דלאו מכל אליו מדות איהו כלל

Or, de là, on comprendra un éclaircissement supplémentaire de ce qui a été expliqué plus haut : la 'Hokhma cachée elle-même est le niveau de « Lui n'est aucun de ces attributs »,

וזהו בחי' אמת, אין הכוונה ח"ו [חס ושלום] שמבחי' אמת לא נמשכו הפעולות והטובות הבאות מהמדות רחום וחנון לפי דכולא קמיה כלא חשיב.

et c'est là le niveau de vérité. Il ne faut pas entendre, à D.ieu ne plaise, que les actes et les bienfaits issus des attributs « Compatissant et Gracieux » ne procèdent pas du niveau de vérité, au motif que « tout est considéré comme néant devant Lui ».

דחלילה לחשוב כן וכמ"ש הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] שכל הנמצאים לא נמצאו אלא מאמתת המצאו דייקא. וכנ"ל דפ"י אמת היינושאין טובו והשפעתו פוסק לעולם ולא יכזבו מימיו ח"ו [חס ושלום].

Car il serait interdit de le penser, comme l'écrit le Rambam : tous les êtres n'existent que par la vérité de Son existence, précisément. Et comme on l'a dit plus haut, la « vérité » signifie que Sa bonté et Son influence ne cessent jamais, et que « ses eaux ne tarissent pas », à D.ieu ne plaise.

וכן מבואר בזהר באריכות שם (דקל"ג ב') וכל טיבו לא פסיק כו' וכדכתיב באור פני מלך חיים, רק הכוונה שההשפעה והאור נמשך שלא ע"ד ההשפעה הנמשכת מבחי' מדות שהעולמות תופסים מקום עד ששייך שם מדות אלו,

C'est également expliqué longuement dans le Zohar, à cet endroit (133b) : « toute bonté ne cesse pas », etc., comme il est écrit : « Dans la lumière du visage du Roi est la vie. » Mais l'intention est que l'influence et la lumière se répandent non pas selon le mode de l'influence qui procède du niveau des attributs, où les mondes occupent une place, au point que ces attributs s'y appliquent,

אלא שבאות כל הטוב והאור שלא ע"י בחי' התפעלות המדות כלל, וזהו ענין באור פני מלך חיים mais que tout le bien et la lumière viennent sans aucune mise en mouvement des attributs ; et c'est là le sens de « Dans la lumière du visage du Roi est la vie ».

וזהו ענין דבחי' אמת היינו לא שנית' שאין שום שינוי והתפעלות כו' והוא מקור הטוב דכל טיבו לא פסק כו'

C'est là le sens du niveau de vérité : « Je n'ai pas changé », c'est-à-dire qu'il n'y a aucun changement ni aucune mise en mouvement, etc. ; et ce niveau est la source du bien, car « toute bonté ne cesse pas », etc.

והגם שבאמת גם המדות דאצילות אינן כלל מערך וסוג המדות דבי"ע ואין המדה בחי' התפעלות ושינוי ח"ו [חס ושלום] וכמ"ש באג"ה [באגרת הקודש] ד"ה להבין משל ומליצה בשם המגיד נ"ע [נשמתו עדין] כפי' מ"ש אברהם ואנכי עפר ואפר כו' ע"ש.

Et bien que, en vérité, même les attributs d'Atsilout ne soient nullement du même ordre ni de la même catégorie que les attributs de Béria, Yetsira et Assiya, et que l'attribut [là-bas] ne soit pas un état de mise en mouvement et de changement, à D.ieu ne plaise, comme il est écrit dans Igueret HaKodech, le discours intitulé « Comprendre la parabole et l'allégorie », au nom du Maguid, que son âme repose en Éden, dans son explication des paroles d'Avraham : « Et moi, je suis poussière et cendre », etc. ; voyez là-bas.

18 ועמ"ש מזה בפי יתרו בדרוש הראשון שע"פ זכור את יום השבת כו' ועמ"ש במ"א בד"ה פתח אליהו בפי וירא שהשתלשלות המדות דבי"ע ממדות דאצילות הוא ע"ד משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אין לך כל עשב כו'

Et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans la paracha Yitro, dans le premier discours sur le verset «Souviens-toi du jour du Chabbat», etc. ; voyez aussi ce qui est écrit ailleurs, dans le discours commençant par «Éliyahou ouvrit», dans la paracha Vayéra: l'enchaînement descendant (hichtalchelout) des attributs de Béria, Yetsira et Assiya à partir des attributs d'Atsilout s'effectue selon le principe de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Il n'est pas une seule pousse d'herbe», etc. ;

ע"ש וכ"ש [וכל שכן] וק"ו [וקל וחומר] המדות שלמעלה מהאצילות שגבהו דרכיהן למעלה מעלה מהמדות דאצילות וכמ"ש במ"א ע"פ ה' יחתו מריביו.

voyez là-bas. À plus forte raison, selon un raisonnement a fortiori, en va-t-il des attributs qui sont au-dessus d'Atsilout: leurs voies sont exaltées bien, bien au-dessus des attributs d'Atsilout, comme il est expliqué ailleurs à propos du verset: «Havaya: ceux qui luttent contre Lui seront brisés.»

אך עכ"ז [עם כל זה] לגבי אמתת אור א"ס ב"ה בעצמו לא שייך כלל גם מהות מדות שלמעלה מהאצ"י כנ"ל והמשכת הי"ג מדות הוא ע"י בחי' שערות כו'

Mais malgré tout, par rapport à la vérité de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, en Elle-même, même l'essence des attributs qui sont au-dessus d'Atsilout ne s'applique aucunement, comme mentionné plus haut; et le déploiement des Treize Attributs se fait par le niveau des cheveux, etc.,

כנ"ל וזהו הטוב כי לא כלו רחמיך שבחינת ובטובו הוא עדיין למעלה מהמדות הנק' כי לא כלו רחמיך שהן יג"מ [י"ג מדות]

comme mentionné plus haut. Et c'est là le sens de «Le Bon, car Tes miséricordes ne s'épuisent pas»: le niveau de «et par Sa bonté» est encore au-dessus des attributs désignés par «car Tes miséricordes ne s'épuisent pas», lesquels sont les Treize Attributs;

אלא שמבחי' ובטובו נמשכים היג"מ [הי"ג מדות] להיות כי לא כלו רחמיך ופי' כי לא כלו היינו כמ"ש באדרא (דקל"ג ע"ב)

mais c'est du niveau de «et par Sa bonté» que les Treize Attributs se déploient, de sorte que «Tes miséricordes ne s'épuisent pas». Le sens de «ne s'épuisent pas» est celui qu'enseigne l'Idra (133b):

דחסד דעתיק הוא חסד דקשוט דהיינו חסד של אמת ופיי תלמידי האריז"ל [האר"י זכרנו לברכה] שאינו נפסק לעולם כו'.

le 'Hessed d'Atik est un « 'Hessed de vérité » ('Hessed di-kchot), c'est-à-dire une bonté véritable ; et les disciples de l'Arizal, de mémoire bénie, ont expliqué qu'elle ne cesse jamais, etc.

ואפשר ג"כ הפיי שתיקון ואמת עם היותו למעלה מהמדות אעפ"כ [אף על פי כן] מאיר ג"כ הארתו בכל המדות וכמ"ש חסד ואמת נפגשו

Il se peut aussi que le sens soit que le tikoun «et vérité», bien qu'il soit au-dessus des attributs, répand néanmoins aussi son rayonnement dans tous les attributs, comme il est écrit : « 'Hessed et vérité se sont rencontrés » ;

וזהו ענין כתפוח בעצי היער כנ"ל ולכן נקרא החסד חסד דקשוט חסד של אמת ממש.

et c'est là le sens de «Comme une pomme parmi les arbres de la forêt», comme mentionné plus haut. C'est pourquoi le 'Hessed est appelé « 'Hessed de vérité », une bonté véritable au sens propre.

19 וזהו ענין חותמו של הקב"ה אמת כי הנה עיקר בחי' אמת היינו כשמשיג החכמה ויודע שכן הוא משא"כ כשהיא עדיין בבחי' העלם ועין לא ראתה הרי אין ידוע האמת,

Tel est le sens de l'expression : «Le sceau du Saint béni soit-Il est vérité.» Car l'essence même du niveau de vérité réside dans le fait que l'on saisit la sagesse et que l'on sait qu'il en est ainsi. En revanche, tant qu'elle demeure cachée, et que «nul œil ne l'a vue», la vérité n'est pas connue.

ולכן חכמה סתימאה עצמה כמו שהיא נעלמת ולא שכיח ולא אתפתח אין שייך לקרותה עדיין אמת עד שנמשך ממנה הארה וגילוי בבחי' תרין תפוחין שהוא בחי' אור פני מלך.

C'est pourquoi la 'Hokhma (sagesse) cachée elle-même, tant qu'elle demeure cachée — «introuvable et non dévoilée» —, ne peut pas encore être appelée vérité. Il faut qu'une illumination et une révélation en émanent, au niveau des «deux pommes», qui est celui de «la lumière du visage du Roi».

20 וע"כ נק' חותמו כמו חותם האדם שהוא רק בחי' עשייה. וכך עד"מ ההארה שבפנים היא כמו עשייה לגבי עצם החכמה שבמוח האדם שממנה תאיר פניו.

C'est pourquoi on l'appelle « Son sceau », comme le sceau d'une personne, qui n'est que du niveau de l'action. Ainsi, à titre d'analogie, l'illumination du visage est comme une action par rapport à l'essence de la sagesse dans le cerveau d'une personne, d'où son visage rayonne.

אלא שמ"מ הרי החותם הוא קיום על כל דבר והכל הולך אחר החיתום. וכמ"כ [וכמו כן] למעלה בחי הארת פנים נמשך מכח עצמיות הח"ס [החכמה סתימאה] כנ"ל במשל

Pourtant, le sceau est ce qui donne sa validité à toute chose, et « tout dépend du sceau ». De même, en haut, le niveau de l'illumination du visage provient de la puissance de l'essence de la 'Hokhma cachée, comme dans l'analogie évoquée plus haut ;

לכן הגם שנחשב בחי עשייה לגבי מהות ועצמיות הח"ס [החכמה סתימאה] מ"מ זהו קיום הכל וזהו ענין וחתמנו בספר החיים וחתמנו בספר פרנסה כו' כי באור פני מלך חיים:

c'est pourquoi, bien qu'elle soit considérée comme du niveau de l'action par rapport à la nature et à l'essence de la 'Hokhma cachée, elle donne néanmoins sa validité à tout. Tel est le sens de « scelle-nous dans le livre de la vie », « scelle-nous dans le livre de la subsistance », etc., car « dans la lumière du visage du roi est la vie ».

21 ה והנה כתיב תתן אמת ליעקב פי יעקב הוא ז"א ובו הוא עיקר בחי אמת כי היג"מ [הי"ג מדות] אל רחום כו' ואמת כו'

5. Or, il est écrit : « Tu donneras la vérité à Yaakov. » Cela signifie que Yaakov est Zeir Anpin, et que c'est en lui que se trouve principalement le niveau de vérité. Car les Treize Attributs, « D.ieu, compatissant », etc., « et vérité », etc.,

שאמר משה היינו שהמשיך היג"מ [הי"ג מדות] מא"א [מאריך אנפין] לז"א להיות גם בו י"ג מדות (כמ"ש באדרא דנשא דקל"א ע"ב ודקל"ח ע"א) ואז נק' ואמת.

que Moché a énoncés signifie qu'il a attiré les Treize Attributs depuis Arikh Anpin vers Zeir Anpin, afin qu'il y ait également en lui treize attributs (comme il est écrit dans l'Idra de Nasso, 131b et 138a), et alors il est appelé « et vérité ».

והגם שהאמת הוא למעלה בעתיקא ושם דייקא מקור האמת וכנ"ל אך אינו בגילוי עדיין אבל כשנמשך בז"א הוא מתגלה ואז שייך לקרותו ואמת שאז נודע האמת,

Et bien que la vérité se trouve en haut, dans Atika, où se trouve précisément la source de la vérité, comme il a été mentionné plus haut, elle n'y est pas encore révélée ; mais lorsqu'elle est attirée dans Zeir Anpin, elle se révèle, et alors on peut l'appeler « et vérité », car c'est alors que la vérité devient connue.

וזהו ענין אסתכלותא דז"א בפנים דא"א ועי"ז מקבל ק"נ [קליפת נוגה] ור"כ נהורין כו' (ועי"ש בפ' נשא) (קל"א א') מתרי תפוחין כו'

Et c'est là le sens du regard (istaklouta) de Zeir Anpin vers le visage d'Arikh Anpin, grâce auquel il reçoit cent cinquante et deux cent vingt lumières, etc. (voir là-bas, dans la paracha Nasso) (131a) : « Des deux pommes », etc.,

נהירין אנפוי דז"א וכ"ה דקל"ג ב' ודקל"ו ב' נהירין אנפוי כו' ועי"ן (דקל"ה סע"ב [סוף עמוד ב]) ואריכין כו' « le visage de Zeir Anpin resplendit » ; il en est de même en 133b et 136b : « Son visage resplendit », etc. Voir aussi (135, fin du côté b) : « et ils s'allongent », etc.,

בגין דאשגח כו' והיינו שז"א נמשך לו ק"נ [קליפת נוגה] מהש"ע [מהש"ע (370)] נהורין שבפנים דא"א וע"כ נקי זעיר לפי שנשאר אר"ך אורות

« parce qu'Il regarde », etc. Cela signifie que 150 des 370 lumières du visage d'Arikh Anpin sont attirées vers Zeir Anpin ; c'est pourquoi il est appelé Zeir (« petit »), car il reste arikh (220) lumières

מהש"ע [מהש"ע (370)] נהורין שלא נמשכו בו אכן לפעמים משפיע לו א"א כל הש"ע [הש"ע (370)] נהורין וזהו ואריכין כו' ועי"כ בע"ח [בעץ חיים] סוף שער א"א ועי"ן באדר"ז [באדרא זוטא] דרפ"ח ב'.

des 370 lumières qui n'ont pas été attirées en lui. Mais parfois, Arikh Anpin lui transmet les 370 lumières, et c'est là « et ils s'allongent », etc. Voir Etz Chaim, fin de Sha'ar Arich Anpin, ainsi que l'Idra Zouta, 288b.

22 ועוד יש דברים בגו והוא כי מז"א נמשך ג"כ למלי' שהיא מקור דבי"ע הארת פנים שנמשך בו מא"א [מאריך אנפין].

Et il y a encore quelque chose de plus profond : de Zeir Anpin est également transmise à Mal'hout, qui est la source de Béria, Yetsira et Assiya, l'illumination du visage qui lui a été transmise depuis Arikh Anpin.

וזהו עיניך יונים כמו זוג יונים שמסתכלים תמיד זה על זה ומתענגים כו', וכך המלי' מקבלת הארת פנים דז"א מה שמאיר בו פנים דא"א

C'est le sens de « Tes yeux sont des colombes » : comme un couple de colombes qui se contemplant constamment et prennent plaisir l'une à l'autre, etc. Ainsi, Mal'hout reçoit l'illumination du visage de Zeir Anpin, c'est-à-dire ce que le visage d'Arikh Anpin fait luire en lui.

(וזהו ענין יאר ה' פניו אליך כדפי' באדרא פ' נשא) (קל"ג ב') ובוהר ואתחנן (דרס"א א') גבי פנים בפנים דבר כו' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שהפנים דא"א נתלבשו בפנים דז"א ודבר עמכם.

(C'est le sens de « Que D.ieu fasse luire Son visage vers toi », comme l'explique l'Idra, dans la para-cha Nasso) (133b) ; et dans le Zohar, Va'et'hanan (261a), à propos de « Face à face, Il parla », etc., selon l'explication du Ramaz : le visage d'Arikh Anpin s'était revêtu du visage de Zeir Anpin, et c'est ainsi qu'Il vous parla.

ובמק"מ [ובמקדש מלך] פ"י ז"א נתלבש במל' כו' והוא הארת פנים דא"א שנמשך לישראל ע"י ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כו' ושם במל' הוא עיקר החותם וזהו שבנעילה דיוהכ"פ [דיום הכפורים] אומרים וחתמנו בספר החיים כו'

Et dans le Mikdash Melekh, il est expliqué que Zeir Anpin s'était revêtu de Mal'hout, etc. : c'est l'illumination du visage d'Arikh Anpin qui est transmise à Israël par l'intermédiaire de Zeir Anpin et de Noukva, etc. C'est là, dans Mal'hout, que se trouve principalement le sceau. C'est pourquoi, à Neïla de Yom Kippour, nous disons : « et scelle-nous dans le livre de vie », etc.

כי מל' דאצילות היא מקור הנבראים ועלייתה בנעילה הוא למעלה מעלה עד דיקנא דא"א ומבחי' הארת פנים נמשך בה בחי' חותמו של הקב"ה אמת וזהו תתן אמת ליעקב כו'.

Car Mal'hout d'Atsilout est la source des êtres créés, et son élévation à Neïla s'effectue toujours plus haut, jusqu'à la barbe d'Arikh Anpin. Du niveau de l'illumination du visage lui est transmis le niveau appelé « le sceau du Saint béni soit-Il, qui est vérité ». C'est le sens de « Tu donneras la vérité à Yaakov », etc.

(לפ"ז [לפי זה] א"ש [אתי שפיר] כפשוטו שנק' חותם שהוא בחי' עשייה כי המל' היא בחי' עשייה שבאצי' לגבי הכתר שנק' אצילות שבאצילות.

(D'après cela, on comprend simplement pourquoi on l'appelle un « sceau », qui relève du niveau de l'action : Mal'hout est le niveau de l'action au sein d'Atsilout, par rapport à Kéter, qui est appelé Atsilout d'Atsilout.)

ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער תפלת ר"ה [ראש השנה] פ"ד בכוונת מלך עוזר ומושיע ומגן כי יש לה עתה אור כל הש"ע רבוי נהורין שבפנים דא"א כו' נמצא כו' ע"ש ועיין פע"ח [פרי עץ חיים] שער יוה"כ [יום הכפורים] פ"ה).

Voir Pri Etz Chaim, Sha'ar Tefillat Roch Hachana, chapitre 4, concernant l'intention de « Roi, aide, sauve et protège » : elle possède alors la lumière des 370 myriades de lumières qui se trouvent dans le visage d'Arieh Anpin, etc. Il s'ensuit, etc. Voir là-bas. Voir aussi Pri Etz Chaim, Sha'ar Yom HaKippourim, chapitre 5.)

וזהו ענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם כי משה הוא שושבינא דמלכא שמנהיג המשכת אור א"ס והמשיך מבחי' מוצאיהם שהוא ענין מקור נשמות ישראל מלשון מוצא מים, והיינו כי

C'est le sens de « Moché écrivit leurs départs selon leurs étapes ». Car Moché est le « chouchvina demalka » — le compagnon du Roi —, qui conduit la transmission de la Lumière infinie (Or Ein Sof) ; il la transmet depuis le niveau de « leurs départs », qui est la source des âmes d'Israël, le terme étant apparenté à motsa mayim (« une source d'eau »). En effet,

הנה עצם הנשמות הם עלו במחשבה אכן מקורם הוא בעצמות א"ס ב"ה בעל המחשבה בעל הרצון.

Les âmes elles-mêmes «sont montées dans la pensée», mais leur source se trouve dans l'Essence de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Maître de la pensée et Maître de la volonté.

23 והמשכה זו ממוצאיהם הוא כדי למסעיהם שע"י יוכלו להתעלות מלמטה למעלה בבחי' בכל מאדך

היינו להיות התגברות האהבה דנפש האלקית עד ש גם היצה"ר [היצר הרע]

Et cette effusion depuis leurs points de départ est «pour leurs étapes»: afin que, par cela, ils puissent s'élever d'en bas vers le haut, au niveau de «de toute ta force (me'odekha)»; c'est-à-dire que l'amour de l'âme divine s'intensifie, jusqu'à ce que même le mauvais penchant

ישוב לאהבת ה' שאז הוא בחי' טוב מאד, שכדי להיות העלאה זו צ"ל תחלה המשכת כח מלמעלה וכמ"ש ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו שכאשר

se tourne vers l'amour de D.ieu; alors, c'est le niveau de «très bon». Pour qu'une telle élévation puisse avoir lieu, il faut d'abord qu'une force soit attirée d'en haut, comme il est écrit: «Et Moi, J'ai appris à Éphraïm à marcher, le prenant dans Mes bras»; car lorsque

האב רוצה להגביה ולעלות בנו הקטן אליו הוא ע"י שמשפיל קומתו אליו ואז מגביהו על זרועותיו כו' ועמ"ש ע"פ זה בד"ה קדש ישראל בפי פינחס.

un père veut soulever son jeune fils et l'élever jusqu'à lui, il s'abaisse à sa hauteur, puis le soulève dans ses bras, etc. Voyez ce qui est écrit à propos de ce verset dans le discours intitulé «Israël est saint», dans la paracha Pin'has.

(והנה הענין שהכח להעלאה הוא ע"י ההמשכה מבחי' חותמו של הקב"ה אמת הוא מוכן ממשנ"ת [ממה שנתבאר] למעלה דבחי' אמת היינו כמו שהוא לבדו הוא ואין זולתו

(À présent, on comprend que la force permettant l'élévation vient de l'effusion issue du niveau de «le sceau du Saint béni soit-Il est vérité», à partir de ce qui a été expliqué plus haut : le niveau de vérité signifie qu'Il est seul et qu'il n'y a rien d'autre que Lui;

ולכן חכמה עילאה נקי' אמת לפי שזהו מדרגת החכמה שהיא בחי' ביטול ממש וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פלי"ה בהג"ה [בהגהה].

c'est pourquoi la 'Hokhma supérieure est appelée vérité, car tel est le degré de la 'Hokhma : le niveau de l'annulation effective (bitoul), comme il est écrit dans Sefer Shel Beinonim, chapitre 35, dans la glose.

ולכן מבחי' אמת נמשך המשכת הביטול ג"כ למטה להיות ביטול היש ולכן הכח להיות ההעלאה והביטול הוא ע"י ויכתוב משה שהמשיך גם למטה מבחינת אמת וכמ"ש ואמת ה' לעולם.

C'est pourquoi, à partir du niveau de vérité, le bitoul est également attiré ici-bas, afin d'annuler le yesh, l'existence distincte. La force permettant l'élévation et le bitoul vient donc de «Et Moché écrivit», car il fit descendre aussi ici-bas le niveau de vérité, comme il est écrit : «Et la vérité de Ha-vaya est éternelle.»

ועמ"ש עוד במ"א מענין המשכת הביטול מח"ע [מחכמה עילאה] למטה שע"י יהיה הכח להיות ביטול היש והוא ע"פ והיה לכם לציצית כו' ע"ש.

Voyez aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet de l'effusion du bitoul depuis la 'Hokhma supérieure vers les degrés inférieurs, afin que cette effusion donne la force d'annuler le yesh; cela se trouve dans le commentaire du verset «Et ce sera pour vous des tsitsit», etc. Voyez là-bas.

אך להבין ענין שמוצאיהם ושרשם של נשׂי [נשמות ישראל] הוא מבחי' אמת, היינו כנ״ל שמוצאיהם ושרשם הוא בעצמות א״ס ב״ה בעל הרצון כו'

Mais pour comprendre pourquoi les points de départ et la racine des âmes d'Israël sont issus du niveau de vérité, il faut considérer ce qui a été dit plus haut : leurs points de départ et leur racine se trouvent dans l'Essence de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Maître de la volonté, etc.,

שהוא בחי' מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו שהוא בחי' אמת וכמ״ש אותי עזבו מקור מים חיים וגם כח היחוד דז״נ [דזעיר אנפין ונוקבא] שמשם נמשכו הנשמות עצמן הוא בא ונמשך ע״י הסתכלות בא״א.

qui est le niveau de «la source d'eau dont les eaux ne tarissent pas», qui est le niveau de la vérité, comme il est écrit : «Ils M'ont abandonné, Moi, la source des eaux vives.» De même, la force de l'union de Zeir Anpin et de Noukva, d'où les âmes elles-mêmes sont attirées, vient et se transmet par le regard porté sur Arich Anpin.)

(ועיין בזהר שלח קס״ג ב' אמת כלול דו״נ [דכר ונוקבא] כחדא כו' ועיין בזח״ב [בזהר חלק ב'] בשלח נ״ז ב' יתרו פ״ט א' צ' סע״א [סוף עמוד א'] בענין אמת ליעקב זח״א [זהר חלק א'] לך לך צ״ו א' ח״ג [חלק ג'] ויקרא י״ב ב' אחרי ע״ג ב' נשא קל״א ב' קל״ד א'.

(Voir le Zohar, Shelach, 163b : «La vérité inclut le masculin et le féminin ensemble», etc. Voir aussi le Zohar, Part II, Beshalach, 57b; Yisro, 89a et 90, fin du côté a, à propos de «la vérité pour Yaakov»; Zohar, Part I, Lech Lecha, 96a; Part III, Vayikra, 12b; Acharei, 73b; Naso, 131b et 134a;

ואתחנן רס״ז א' האזינו רצ״ז א') ועמ״ש ע״פ ואלה המשפטים איך שמשם ממשיך הדעת לנשׂי [לנשמות ישראל] והמשכה זו הוא ענין כי תקנה עבד עברי היינו מבחי' בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו' ע״ש.

Va'eschanan, 267a; Ha'azinu, 297a.) Voir aussi ce qui est écrit au sujet du verset «Et voici les lois» : Moshe y attire le Daat (connaissance) vers les âmes d'Israël; et cette transmission correspond à «Si tu acquiers un serviteur hébreu (ivri)», c'est-à-dire au niveau de «Vos pères habitaient de l'autre côté (ever) du fleuve», etc. ; voir là-bas.

וזהו ענין מוצאיהם שמבחי' עבר הנהר כו' והמשכת הדעת הוא ממש מתיקון ואמת וכמ״ש הרמ״ז [הרב משה זכות] ר״פ ויקרא.

Et tel est le sens de «leurs départs» : ils relèvent du niveau de «l'autre côté du fleuve», etc. ; et la transmission du Daat provient précisément du tikkun «et vérité», comme l'écrit le Ramaz au début de la paracha Vayikra.

24 והנה המשכת אתערותא דלעילא זו דבחי ויכתוב משה את מוצאיהם הוא ע"י עסק התורה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] המאור שבה מחזירן למוטב.

Or, cette attraction de cet éveil d'en haut, du niveau de «Et Moché écrivit leurs départs», s'opère par l'étude de la Torah, comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie: «La lumière qu'elle contient les ramène au bien.»

ולכן נק' תורת אמת ובאור פניך נתת לנו תורת חיים. וזהו כתבם על לוח לבך דהיינו כדפי' בענין ויכתוב משה שהוא המשכת חותמו של הקב"ה.

C'est pourquoi elle est appelée «une Torah de vérité», et «dans la lumière de Ta face, Tu nous as donné une Torah de vie». C'est là le sens de «Écris-les sur la tablette de ton cœur»: comme cela a été expliqué à propos de «Et Moché écrivit», il s'agit de l'attraction du sceau du Saint béni soit-Il.

ועיין מ"ש בפ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות בפ"י חתום תורה בלמודי כו' וזהו ענין חותם בברוך כו'

Voyez ce qui est écrit dans la parachat Berechit, à la fin du discours commençant par «Pour comprendre le sens des bénédictions», dans l'explication de «Scelle la Torah parmi Mes disciples», etc. C'est là le sens du sceau par «Béni sois-Tu», etc. ;

ע"ש (ועיין מזה בזהר ס"פ צו דל"ה א' ועמ"ש בפ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת בפ"י תתן אמת ליעקב כו' מימי קדם).

Voyez là-bas. (Voyez aussi à ce sujet le Zohar, fin de la parachat Tzav, 35a; et voyez ce qui est écrit dans la parachat Mikets, dans le discours commençant par «Chante et réjouis-toi, fille [de Sion]», dans l'explication de «Tu donneras la vérité à Yaakov», etc., «depuis les jours d'autrefois».)

ועוד יובן ענין זה איך שהמשכה זו הוא ע"י עסק התורה עפמ"ש [על פי מה שכתוב] במ"א סד"ה וידבר דכמדבר סיני.

On comprendra encore cette idée — comment cette attraction s'opère par l'étude de la Torah — à la lumière de ce qui est écrit ailleurs, à la fin du discours commençant par «Et Il parla», sur «dans le désert du Sinaï»,

ובד"ה וידבר דעשרת הדברות שע"י עסק התורה נמשך בחי' מזליה ומקור דהנשמה להיות בנשמה המלוך שת בגוף כו' ע"ש וזהו ממש ענין המשכה מבחי' מוצאיהם למסעיהם כו'.

et dans le discours commençant par «Et Il parla», sur les Dix Commandements: par l'étude de la Torah, le niveau du mazal de l'âme et sa source sont attirés afin d'être présents dans l'âme revêtue du corps, etc. Voyez là-bas. C'est précisément le sens de l'attraction depuis le niveau de «leurs départs vers leurs étapes», etc.

והנה אח"כ נאמר ואלה מסעיהם למוצאיהם היינו בחי' ההעלאה מלמטה למעלה (ועמ"ש ע"פ יונתי בחגוי כו' בפ"י ולכי לך):

Or, il est dit ensuite: «Et voici leurs étapes vers leurs départs», ce qui correspond au niveau de l'élévation du bas vers le haut. (Voyez aussi ce qui est écrit sur le verset «Ma colombe, dans les fentes», etc., à propos du sens de «et va pour toi».)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/masei/5/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak